glæder sig over at eje. Den, vi elske, er den, vi stole paa som den eneste, der tager ret Del i vore Sorger og Glæder; vi elske kun sandt, naar vi ikke kunne tænke os vort Liv levet sammen med en anden Person end netop denne ene. Det er dette Moment, jeg anser for det væsenligste, Forestillingen om sin Følelses Varighed og regulerende Betydning i Forhold til alle ens andre Følelser. Mit Spørgsmaal blev da dette: i hvilken Jordbund skal en Følelse voxe for at blive varig?

For den Sags Skyld kunde jeg have søgt Svaret ved at henvende mig til hvilken som helst Følelse, der udøver et varigt Herredømme over et levende Væsen; de voxe alle i ganske elementære materielle Jordlag. Jeg valgte det for Tilfældet mere instruktive at undersøge, hvad der overalt har vist sig at betinge en Mands Ønske om et varigt Samliv med en Kvinde. Hos primitive Mennesker træder alt det, som hos os fremkalder Valget af netop denne individuelle Kvinde, stærkt tilbage; den Kvinde, som bliver den vilde Mands Hustru, bliver dette mere ved en Tilfældighed; hun udpeges for ham udefra og ikke som hos os indenfra, fra ham selv. Men Varigheden af Ønsket om at beholde den Hustru, man en Gang har faaet, er under alle Forhold det, som skiller Ægteskab ud som noget for sig. Og Betingelsen for, at Mandens Ønske om et varigt Samliv skal opstaa og holde sig, viser Erfaringen os, er med faa Ord denne, at Hustruen fylder sin Plads i hans Hjem. Dette er den Jordbund, som aldrig nogensinde har kunnet mangle, uden at Ægteskab forsvandt. Dertil kommer saa de Betingelser, som maa være opfyldte, hvis det ægteskabelige Liv skal blive en skøn og ædel Blomst og ikke blot en uanselig Urt som hos de vilde. Disse Betingelser ere, at baade Mand og Hustru (ikke længere Manden alene) ønske at gifte sig og i Ægteskabet kunne leve et mere menneskeværdigt Liv end paa anden Maade. Kunne de ikke det saa maa vi blive os klar, at dette betyder, at den Jordbund som kan nære et Ægteskab, er for mager og daarlig for Kulturlivets Krav. Men med at gøre denne Paastand gjældende maa man dog i det mindste være noget tilbageholdende og forsigtig. Naar Fru W. mener, at det staar fast, at Ægteskabets Grundlag i vor Tid er noget andet end det oprindelige materielle, saa forvexler hun Ægteskabets Form og Indhold med de Forudsætninger, som gjøre alt dette muligt. Grundlaget er ikke nødvendigvis lig med det, som det bærer, ligesaa lidt som Blomsten ligner den Jord, hvoraf den suger Næring.

Endvidere begaar Fra W. en anden Forvexling, idet hun med sin Fordømmelse af Fornuftgiftermaal tror at rette et Angreb mod mig. At gifte sig er at danne sig et Hjem, hvor Hjemmets Gjerning paahviler Hustruen, paa udviklede